



## Úvodní slovo

Vážení čtenáři, po delší době vám předkládáme další číslo časopisu Moravská obec. Delší odmlka byla způsobena, jak jinak, nedostatkem času, jehož největším žroutem byly školní povinnosti spojené s řádným ukončením studia.

V aktuálním čísle naleznete další ze série článků o nejvýznamnějších osobnostech moravských dějin, jejichž význam si připomínáme ve významné moravské dny. Jedná se o článek popisující životní pouti soluňských bratrů Konstantina a Metoděje.

Rád bych upozornil na informaci o historicky první učebnici, která se podrobně zajímá o historii Moravy. Publikace „Morava – dějiny země uprostřed Evropy“ historii popisuje od pravěku až po současnost.

V tomto čísle nejsou zmíněny aktuální akce pořádané naším sdružením. Není to proto, že bychom žádné akce nepořádali. Ovšem kvůli nepravidelnosti vydávání časopisu a také určité časové prodlevě mezi napsáním konkrétních článků a zveřejněním časopisu ztrácí články o právě pořádaných akcích na aktuálnosti. Navíc si všechny akce pořádané Moravskou národní obcí a reportáže z nich můžete najít na našem webu zamoravu.eu.

Jelikož časopis vychází krátce po Novém roce, popřeji vám všem kromě příjemného čtení rovněž spoustu zdraví, lásky a spokojenosti v roce 2013.

*Ing. Michal Szymeczek*  
*Šéfredaktor*

## OBSAH

<b>AKTUÁLNĚ .....</b>	<b>2</b>
UČEBNICE „MORAVA – DĚJINY ZEMĚ UPROSTŘED EVROPY“ .....	2
<b>HISTORIE .....</b>	<b>3</b>
VÝZNAMNÁ OSOBNOST NAŠEHO REGIONU – FRANTIŠEK FLASAR .....	3
VÝZNAMNÁ OSOBNOST NAŠICH DĚJIN - KAREL LIECHTENSTEIN .....	5
KONSTANTIN (CYRIL) A METODĚJ .....	8
<b>NÁZOR.....</b>	<b>12</b>
KDO STRAŠÍ BRNOCENTRISMEM, ANEB JE PRAGOCENTRISMUS NORMÁLNÍ, NEBO MŮŽE MORAVA JÍT JINOU CESTOU? .....	12
KDY BUDE NAPRAVENA POSLEDNÍ VELKÁ KOMUNISTICKÁ KŘÍVDA? .....	16

## AKTUÁLNĚ

### Učebnice „Morava – dějiny země uprostřed Evropy“

Věk donedávna snad nemyslitelná se stává skutečností. Do gymnázií a středních škol jihomoravského kraje se konečně dostává kvalitní učebnice dějin Moravy. Na 328 stranách podrobně popisuje od pravěku až po současnost všechny známé a méně známé události, osobnosti i památky celé Moravy.



## MORAVA – DĚJINY ZEMĚ UPROSTŘED EVROPY

Učebnice pro střední školy / víceletá gymnázia  
a žáky druhého stupně ZŠ k obohacení základního učiva

Ondřej Hýsek / středověk, raný novověk, XIX. století

Lukáš Hadwiger Zámečník / pravěk, XX. století

Anna Hýsková / obrazová část, umění



Vytvořeno v rámci projektu ESF CZ.1.07/1.1.02/02.0084  
*Jak učit Moravany o Moravě – moderně a evropsky.*

Gymnázium INTEGRA BRNO, 2012  
ISBN 978-80-260-2227-5

Publikace je celobarevná, obsahuje celkem 520 ilustrací a fotografií. Svoji propracovaností a obsáhlostí je určena zejména pro učitele dějepisu vyšších ročníků gymnázií a středních škol, čemuž odpovídá i její omezený náklad tisíce kusů. Případným zájemcům je však zdarma k dispozici ke stažení ve formátu PDF na webu projektu „Jak učit Moravany o Moravě – moderně a evropsky“ (<http://www.ucimeomorave.cz>).

Učebnice je však pouze jednou z částí celého projektu. Dále jsou v jeho rámci k dispozici videa, regionální čítanka, pracovní listy, metodická příručka atd. Všechny části jsou na uvedených stránkách projektu k dispozici ke stažení. Tvoří ucelený soubor moderně koncipovaných učebních pomůcek pro kvalitní a rozmanitou výuku moravské historie.

Vedoucím projektu a současně jedním z autorů učebnice je pan Mgr. Ondřej Hýsek z Gymnázia Integra Brno. Chtěli bychom touto cestou poděkovat jemu i všem ostatním, kteří

se zasloužili o vznik takto hodnotné publikace.

Doufáme, že tento projekt pomůže v co nejvíce mladých Moravanech probudit zájem o historii, současnost a budoucnost naší krásné vlasti.

Moravská národní obec oficiálně obdržela několik desítek výtisků s cílem rozšířit tuto učebnici i do škol v jiných krajích Moravy. Částečně tak pomoci do doby, než bude učebnice pro všechny moravské školy.

*Adam Vašíček  
předseda Místního sdružení MNO Mladá sájtna*

## HISTORIE

### Významná osobnost našeho regionu – František Flasar

Když jsem začátkem letošního roku začal objíždět radnice v našem regionu Hané a severozápadní Moravy s iniciativou „Za vyvěšení moravské vlajky,“ zavítal jsem i na obecní úřad v obci Červenka. Tato rozlehlá hanácká dědina se do této vlajkové iniciativy zapojila již v prvním ročníku této akce organizované Moravskou národní obcí. Pan starosta Jaroslav Vlk nejen že ihned potvrdil vyvěšování moravské vlajky ve všechny významné moravské dny, ale navíc mi daroval Almanach obce Červenka. Tato štíhlá knížička vydaná již v roce 2009 byla věnována tehdejšímu 20. výročí, kdy nás navždy opustil skvělý moravský malíř, štukatér a umělec František Flasar (1903 – 1989).

Rád bych Vás čtenáře seznámil s tím, kdo byl a jaké dílo po sobě zanechal tento všestranný umělec. Dovolil jsem si proto z této životopisné knihy vybrat a vypsát ty skutečnosti, které nejvíce zasáhly do života a tvorby tohoto umělce.



Malíř František Flasar se narodil 23. března 1903 v Červenke v ulici Svatoplukově č. 49. Otec František, syn domkaře z Jedlí, byl nádeníkem, maminka Anna byla dcerou obuvníka. Měl ještě další tři sourozence. Po ukončení základního vzdělání jej vzal do učení mistr malíř a natěrač Alois Mach z Olomouce. A tak se František vyučil natěračem a malířem pokojů a písma. Po studiích na škole uměleckých řemesel

v Brně si v Litovli otevřel malou dílnu. Ve dvacátých letech se Flasar zapojil do kulturního života města, když každou neděli v malém sále hostince U Zeleného stromu organizoval pořádání besed s programem. Později začal malíř spolupracovat s divadelním spolkem „Kroužek přátel dramatického umění“. Nebyl jen hercem, ale i maskérem, maloval plakáty, kulisy, psal a maloval divadelní kroniky, dělal výpravy scén. Dne 3. srpna 1929 se v kostele sv. Marka oženil s Marií Kubíčkovou z Červenky a přestěhoval se k její rodině. Zde se mladým manželům narodil i syn Ivo a dcera Olga. V roce 1937 se rodina Flasarova přestěhovala do svého nově postaveného domu na čísle 190 v dnešní ulici Válkově. Malíř navrhl a pomohl postavit pro svoji dceru Olgu s rodinou dům v ulici Třebízského. Vyzdobil ho plastikou tří hrajičích si dívek – svých vnuček.

V roce 1944 dal Fritz Mekiska, tehdejší vládní komisař pověřený správou města Litovle, restaurovat radnici. Nechal upravit vstupní mázhaus a zasedací síň, kde František Flasar vymaloval sedm výjevů z dějin města: Na jižní straně (proti vchodu) moravský markrabě Přemysl Otakar II. pověřuje Epicha založením města, uzavření obranné smlouvy – Trojspolek Litovle, Uničova a Olomouce, Jan Pardus v Litovli, Purkmistr Minnich před švédským soudem. Na severní straně je pak Litovel za

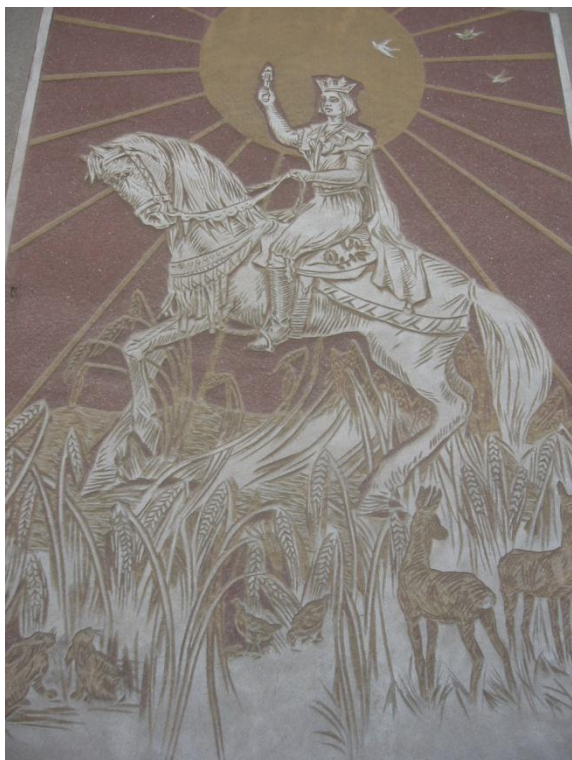


švédských válek, Litovel za války sedmileté a obsazení Litovle Němci v roce 1939. Lunety dodnes zdobí obřadní síň, jen poslední scéna byla roku 1946 Františkem Flasarem přemalována za obraz „Příjezd Rudé armády“.

V 60. letech začala vznikat i první sgrafita. Z Františka Flasara se stal známý a uznávaný umělec. Zájem o sgrafita byl opravdu velký, chodily dopisy s žádostmi nejen z naší Moravy, ale i z Čech a Slovenska. A tak malíř vytvářel nákresy, jezdil po republice a tvořil sgrafita. Jako vzory mu sloužily obrazy Mánese, Alše, hanácké kroje a jiné. Když ho oslovil akademický malíř František Peňáz, aby se s ním pustil do



rekonstrukcí kostelů a památek, souhlasil. Navštívili stovky kostelů. Někde strávili měsíc, jinde i půl roku. Vedoucí práce ak. malíř Peňáz nastínil, jak by celý výtvar měl vypadat. Malíř František Flasar vytvořil návrh díla a po schválení panem Peňázem začal pracovat na díle. Akademický malíř sledoval vznikající výtvar a usměrňoval jej v rámci svých představ. Na popud akademického malíře Peňáze vznikly i plastiky dvou Křížových cest. Je překvapující, kolik obrázků a obrazů tento umělec stihl vytvořit. Vznikaly malby a kresby litovelských zákoutí, Červenky a okolí, několik obrazů zachycuje krajinu v Tatrách, kde na svých cestách působil. Maloval kytice pro radost i obrazy pro potěšení a na zakázku pro svoje přátele.



V osmdesátých letech zradilo malíře zdraví – práce ve studených prostorách kostelů, celé dny na nohou, často ve výškách na ležení, spaní v nevytopených místnostech far a velké pracovní vytížení si vybraly svou daň. Malíř si stěžoval na bolesti kloubů a jiné obtíže a ze zdravotních důvodů byl nucen odmítnout i některé zakázky. Potíže se věkem stupňovaly a v den 80. narozenin postihla umělce mozková příhoda, která jej upoutala na lůžko. Dcera Olga jej s manželem a rodinou několik let ošetřovala, malířův stav se zhoršoval, potřeboval celodenní profesionální péči. Nebylo v silách rodiny mu ji poskytnout, proto byl František Flasar umístěn do Domova důchodců v Července. Zemřel 20. února 1989 ve věku nedožitých 86 let.

Vážení přátelé, až někdy zavítáte na Litovelsko, nezapomeňte se zastavit také v obci Červenka. Můžete si zde prohlédnout sgrafita, která vytvořil zdejší malíř František Flasar. Například přímo na průčelí budovy obecního úřadu můžete obdivovat sgrafita nazvaná Král Ječmínek nebo Dělnice a dělník. Dále v Července najdete na domě č. 35 sgrafito s názvem Dožínky, na domě č. 133 sgrafito s názvem Čas – úspěch vědy, dům č. 182 kráší sgrafito s názvem Hanák a Hanačka, na domě č. 199 najdete sgrafito podle J. Mánese, na domě č. 224 zase sgrafito s názvem Domov, dům č. 238 je obohacen o sgrafito s názvem Muž a žena v krojích, sgrafitem je vyzdobena také místní hasičská zbrojnice. Pokud se při svých toulkách budete chtít zastavit také v hanácké metropoli a prohlédnout si například zdejší soubor barokních kašen, sloup Nejsvětější Trojice, budovu radnice s orlojem nebo zdejší chrámy, nezapomeňte se na oběd stavit v Hanácké restauraci. Zde malíř František Flasar vyzdobil interiér této vyhlášené restaurace výjevem Ječmínkovy říše a ze života na Hané.

Co napsat na závěr? Snad jen to, že je důležité připomínat si osobnosti, které nějakým způsobem obohatily moravskou kulturu, tradice a život všech lidí v naší Moravské zemi. František Flasar se mezi takové právem řadí.

*Stanislav Blažek*  
*Předseda Oblastního sdružení Haná*

Použitá literatura:

Almanach obce Červenky 2009 - František Flasar 1903 - 1989

Vydal: Obecní úřad v Července v roce 2009, náklad 1 000 ks.

Text: Mgr. Petra Prucková

## **Významná osobnost našich dějin - Karel Liechtenstein**



Karel II. – hrabě Liechtenstein, baron z Kastelkornu, byl olomouckým biskupem a zemským hejtmanem, ale zároveň také jednou z významných osobností v dějinách Moravy.

Karel II. se narodil 8. dubna 1624 v Kladsku jako syn zemského hejtmana Filipa Rudolfa a Marie Vintler z Plavče.

Karlovi se dostalo řádného vychování, studoval na jezuitském gymnáziu v Salcburku a na germaniku v Římě. V Ingolstadtu započal studium práv, avšak ta pro nemoc nedokončil.

V roce 1637 se stal kanovníkem v Salcburku, kde nadále pokračoval ve studiích. O tři roky později je kanovníkem v Olomouci, v roce 1653 kanovníkem

v Pasově a v roce 1654 dómským děkanem v Salcburku, kde i nadále působí v tamní kapitule arcibiskupského dvora.

12. března 1664 přijíždí Karel do Olomouce, aby se po smrti Karla I. Josefa zúčastnil volby biskupa. Získal hlasy všech 14 kanovníků, díky čemuž se stal 48. olomouckým biskupem. Hned druhý den po volbě byl výsledek oznámen papeži a císaři. Papež volbu potvrdil 27. července 1664. K slavnostnímu nastolení na biskupský trůn došlo v Olomouci až 28. října. Pro Moravu to byl šťastný den, neboť biskupem se stal muž, kterého Kroměříž nazvala druhým zakladatelem města. Jeho dílo dodnes reprezentuje mnoho staveb nejen v samotné Kroměříži, ale i v celém biskupství. Jeho episkopát byl obdobím velkého budování a stavebních úprav, neboť v následku třicetileté války (a vpádu Turků) bylo biskupství značně zničeno, usedlosti pusté, lid ožebračený, hospodářství v úpadku a biskupská rezidence neobyvatelná. I proto si musel dovést ze Salcburku i vlastní nábytek.

Ve svých volebních kapitulacích se Liechtenstein zavázal, že bude stavět a opravovat, a to především rezidence v Olomouci, Brně, Kroměříži a zámky ve Vyškově a na Mírově. V roce 1670 založil v Těšíně jezuitskou kolej, ale také piaristické koleje v Kroměříži, Příboře a Staré Vodě, kde obnovil poutní chrám. Zvýšil finanční dotace pro kapituly v Olomouci a Kroměříži.

K uskutečnění těchto záměrů bylo nutné silné finanční zázemí. Karel se proto rozhodl využít svého mincovního práva v co možná největším rozsahu. Pro tento účel nechal postavit v Kroměříži na Sladovnickém předměstí mincovnu, která se zachovala dodnes.

Nejenže nechal přestavět zničené rezidence téměř od základu, ale také stavěl a opravoval kostely, zakládal nemocnice, sklárny, železárny, cihelny, pivovary. V Kroměříži nechal vybudovat květnou zahradu ve francouzském stylu, postavil také několik významných domů. K jeho koníčkům patřilo sbírání obrazů, knih, mincí a medailí. Jeho láska k vědám byla natolik známá, že Tomáš Pešina z Čechorodu a Obořiště mu roku 1677 připsal jako příznivci věd první díl své knihy „Mars Moravicus“.

Ani jako církevní hodnostář nezanedbává své povinnosti, vykazuje bludaře, potlačuje nenávislné kněží, prosazuje náboženskou úctu, zřizuje farnosti. Roku 1671 zavedl ve všech farnostech pamětní a farní matriky (křestní, úmrtní a oddací). Též nařídil roku 1676, aby se den moravských duchovních patronů, svatých Cyrila a Metoděje, slavil jako svátek. V roce 1678 osobně vysvětil basiliku na Sv. Kopečku. V roce 1666 byl jmenován Moravským zemským hejtmanem, avšak pro své podlomené zdraví v něm setrval pouze rok.

Byl oblíben jak u císaře Leopolda I., u kterého byl rádcem, tak i u papežů Klimenta IX a Inocence XII.

Se jménem Karel II. Liechtenstein jsou však též spojeny neblaze proslulé inkviziční procesy, čarodějnictví, které se odehrály v Šumperku a na panství ve Velkých Losinách v 80. letech 17. století. Byla zde upálena více než stovka tamních obyvatel, včetně děkana Kryštofa Lautnera.

Dne 23. září 1695 biskup Karel z Liechtensteina umírá. Pohřben byl v Olomouckém dómě sv. Václava, v blízkosti svého předchůdce kardinála Dietrichsteina. Ještě při pohřbu bylo pamatováno na chudé, jimž bylo rozdáno 1000 zlatých. K věčnému spánku ulehl vedle muže, s nímž ho spojuje řada společných rysů – oba byli výraznými, silnými a činorodými osobnostmi na olomouckém biskupském stolci, kteří přispěli nemalou

měrou k rozmachu a postavení diecéze. Oba zároveň byli typickými reprezentanty vítězné rekatolizace 17. století v naší zemi.

### **Stavební činnost Karla II. Liechtensteina**

Třicetiletý stavební program biskupa Karla byl natolik velký, že zde nemůžu napsat kompletně vše. Uvádím zde pouze nejvýznačnější stavby, které dodnes v plné kráse připomínají tuto osobnost.

Roku 1665 zřídil v Kroměříži stavební úřad, do jehož čela postavil Matyáše Jordána, který dohlížel na kvalitu a termíny vykonávaných prací.

### **Význačné stavby:**

- 1665 – oprava biskupské rezidence v Brně
- oprava zámku v Kroměříži
- oprava a přestavba rezidence v Olomouci (opravovala se plných 20 let)
- oprava zámku v Kelči
- 1665 – 1666 – stavba nové mincovny
- 1665 – 1685 – oprava zámku Mírov
- 1666 – 1669 – stavba cihelny a mlýnu v Modřínách
- 1666 – 1681 – přestavba zámku ve Vyškově
- 1666 – 1675 – stavba Květné zahrady
- 1667 – oprava zámku v Hukvaldech
- 1668 – stavba pivovaru v Hukvaldech
- stavba panských sýpek a stájí
- 1687 – založení a vystavění piaristické koleje v Kroměříži

*Jaroslav Hájek*  
*člen MS Uničovsko*

### **Použitá literatura**

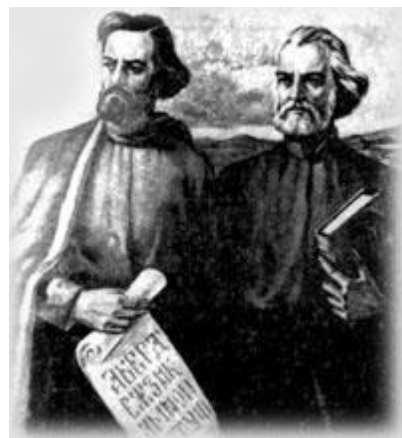
- Suchomel Videmann – Mincovnictví olomouckých biskupů a arcibiskupů
- František Křížek – Počátky kroměřížského mincování za biskupa Karla z Liechtenštejna
- František Křížek – Mincovní úředníci biskupů olomouckých
- Antonín Taul – Olomoucké medaile plakety, žetony a známky
- Miroslav Hradil – Moravští mincmistři
- Dějiny Moravy v datech – František Čapka



## Konstantin (Cyril) a Metoděj

Dvě jména nerozlučně spjatá s dějinami Moravy i slovanstva jako celku. Pokusím se nyní čtenáři poodkrýt jejich osudy. Epizoda v naší zemi byla totiž jen jednou ze součástí pestrých životů těchto výjimečných osobností. Pro prvně jmenovaného navíc epizodou velmi krátkou.

Oba bratři se narodili v Soluni (severní břeh Egejského moře, dnešní Řecko) v rodině císařského důstojníka Leontiuse a jeho ženy Marie, která byla zřejmě slovanského původu.<sup>1</sup> Soluň byla tehdy významným obchodním i politickým střediskem Byzantské říše. I z toho důvodu stála mnohokrát na zteči dobytelským národům, které tehdy táhly na Evropu. Paradox dějin tomu chtěl, že právě otec slovanských věrozvěstů vedl proti Slovanům mnoho vojenských výprav. Zejména pro uklidnění vzpour, které vznikaly v okolí Soluně ze strany slovanského obyvatelstva, vzpírajícího se řecké nadvládě. Při jedné z mnoha potyček se Slovanů nalezl císařský důstojník Leontius svoji smrt. V tu dobu ale ještě nikdo netušil, že právě jeho dva synové se zapíší nesmazatelným písmem do srdcí Moravanů i ostatních Slovanů.



Sourozence dělilo od sebe 11 let života. Starší Metoděj se narodil roku 815 a Konstantin pak roku 826. Metoděj byl dle životopisu „*mohutné a vznosné postavy*“ a šel ve stopách svého otce, tedy vojenské a politické kariéry. Po studiu filozofie v Konstantinopoli (ve slovanském světě známé jako Cařihrad – dnešní Istanbul), se na nějakou dobu stal de-facto místodržitelem soluňské provincie, což lze s trochou nadsázky charakterizovat jako kníže makedonských Slovanů. Úřad stratéga<sup>2</sup> (oficiální název funkce) zastával Metoděj po mnoho let. Cítil však rozpor svého přesvědčení s praktikami, které jej nutila činit vláda. Ta chtěla veškeré nepokoje v oblasti řešit jen silou. Metoděj si uvědomoval, že tímto způsobem bude napětí mezi Řeky a Slovanů jen narůstat a tím i zasévat zrno nekonečné nenávisti mezi oběma etniky. Unaven se rozhodl složit funkci a odešel do kláštera Olymp v Malé Asii. V tu chvíli byl snad přesvědčen, že život dokončí v ústraní a modlitbách.

Mladší Konstantin vystudoval stejně jako Metoděj filozofii v hlavním městě Byzantské říše, tedy v Cařihradu. Od mládí inklinoval více k duchovnímu než k materiálnímu světu. Zamiloval si obzvlášť filozofii a teologii. Jeho učitelem byl Fotios, pozoruhodná osobnost své doby, která později výrazně zasáhla nejen do života soluňských bratrů, ale i celkově do církevních dějin.<sup>3</sup>

Ambiciózní Fotios vyzoroval Konstantinovy neobvyklé schopnosti a uvědomil si, že jeho brilantní a neústupnou rétoriku lze nejlépe využít v diplomacii. Je až neuvěřitelné, že mladý Konstantin absolvoval ve dvacátých a třicátých letech svého života spoustu vyslání do nepřátelských území. Tam vedl složité jednání, často i teologické dispute, a to zpravidla s úspěchem!

<sup>1</sup> Pramenů k rodině soluňských bratrů je velmi málo. Všeobecně se tak soudí na základě vysokého procenta slovanské populace v okolí tehdejší Soluně a faktu, že si Leontius vybral ženu právě tam.

<sup>2</sup> Jednalo se de-facto o velitele posádek sídlících pro ochranu Byzantské říše v nebezpečných pásmech.

<sup>3</sup> Jako konstantinopolský patriarcha odmítl diktát od papežských legátů z Říma, čímž se podílel na vznikajícím církevním rozkolu.



Při jedné ze svých mnohých cest Konstantin našel u břehů Černého moře údajně ostatky svatého Klimenta,<sup>4</sup> které později přinesl na Moravu. Konstantin byl velice horlivý a absolutně pevný ve svých názorech, jeho aktivitu však sráželo nepříliš pevné zdraví.

Roku 862 dorazilo do Cařihradu poselstvo od moravského knížete Rastislava. Ten žádal byzantského monarchu o učitele a biskupa. Sluší se poznamenat, že moravský vládce měl na mysli zejména biskupa! Rastislav tehdy dosáhl úplné politické samostatnosti a usiloval i o úplnou samostatnost církevní. Pokud by mu vyhověl papež, ke kterému vyslal své diplomaty dříve než do Cařihradu, nikdo z Moravy by do Byzance žádat nešel. Papež ale ignoroval jeho výzvu, aby si nerozhněval východofranského panovníka<sup>5</sup> a zejména mohučského arcibiskupa, v jehož jurisdikci Morava ležela.

Michal III.<sup>6</sup> a cařihradský patriarcha Fotios byli mnohem prozíravější. Uvědomili si, že v konfliktu s Bulharskem mohou mít na své straně mocného spojence a stejnou roli by pak Morava mohla hrát ve sporech s Římem. Fotios, jako vrchní diplomat byzantské říše, se rozhodl Rastislavově žádosti vyhovět. Potřeboval jen osobnost, která v napůl barbarském prostředí dokáže stabilně prosadit křesťanství a současně zaváže Moravu k partnerství. Snad nikdo se pro daný úkol v danou dobu nehodil lépe než Konstantin. Jako pomocníka si Konstantin vybral staršího bratra Metoděje. Oba vyrostli ve slovanském prostředí, znali mentalitu Slovanů a oba měli s tímto etnikem bohaté zkušenosti. Spojení Konstantinova intelektu a Metodějových organizačních a diplomatických dispozic pak dávaly misii reálnou vidinu úspěchu. Ještě než se vypravili věrozvěstové na cestu, vypracoval Konstantin s vypětím všech sil<sup>7</sup> písmo (tzv. hlaholici), které mělo výstižně vyjadřovat specifika slovanského jazyka a stát se tak písmem slovanských národů. Svěřený úkol zvládl dokonale.

Roku 863 nebo 864<sup>8</sup> dorazili solušní bratři na Moravu. Byli okázale přivítáni. Aristokracie naší země byla v tu dobu již křesťanská, i na jistém kultivačním stupni. Mezi ní a prostým lidem byl ale propastný rozdíl. Těžko říci jaké pocity měli Konstantin a Metoděj z našeho tehdejšího prostředí. Překvapilo je množství kamenných kostelů, když byli připravováni takřka na pohanský svět? Snad. Na druhou stranu zřejmě postrádali přísnější řád a křesťanské mravy museli zdůrazňovat i urozeným. Morava při příchodu Konstantina a Metoděje sice nebyla pohanská,<sup>9</sup> křesťanství se však dotýkalo



**Moravský kníže Rastislav v idylickém zobrazení pravoslavné církve.**

<sup>4</sup> Svatý Kliment – dle církevní tradice po svatém Petrovi 3. papež s pontifikátem mezi lety 90 – 97.

<sup>5</sup> Východofranská říše zaujímal přibližně území dnešního Německa a často si nárokovala vládu i nad západními Slovanmi.

<sup>6</sup> Michal III. – byzantský císař. Vládl mezi lety 840 – 867.

<sup>7</sup> V tu dobu byly již jeho zdravotní potíže vážné.

<sup>8</sup> Rok příchodu věrozvěstů není přesně doložitelný. Na základě pramenů se předpokládá, že to bylo buď na podzim roku 863, nebo na jaře o rok později.

<sup>9</sup> Nález v Mikulčicích, Starém Městě u Uherského Hradiště i jinde dokládají existenci kamenných kostelů ještě před příchodem Konstantina a Metoděje.

převážně velmožů. Nevzdělané masy obyvatelstva zůstávaly věrně pohanským bohům, protože nebyla vůle ani možnost, jak jim vyložit křesťanství. Kněží, kteří zde do příchodu slovanských věrozvěstů působili, byli převážně „*latiníci*“<sup>10</sup> a byli neznalí prostředí i jazyka. Plnili spíše úřednickou a politickou funkci bez vyššího zájmu. Konstantin a Metoděj tento přístup změnili způsobem, že se křesťanství začalo dotýkat i obyčejných lidí. Kázali totiž jako první na Moravě ve srozumitelné řeči a sami žili příkladným životem. Konstantin pilně překládal církevní a bohoslužebné texty. Snaha obou bratrů byla vřele podporována velmoži, poněkud samozřejmě samotným Rastislavem. Záměr moravského knížete byl ve vytvoření svébytné moravské církve, která se obejde bez latinských duchovních. Proto byla i založena „*akademie*“ na výuku místních obyvatel, aby se zaručila kontinuita přínosu v oblasti vzdělání a slovanského duchovenstva. Zástupci latinského kléru se tím dostávali stále více do stínu a postupně ztráceli jakoukoli podporu ve vládnoucích kruzích. Tato podpora však pro ně byla existenčně důležitá a proto do Říma k papeži mířily stížnosti na „*kacířské*“ nauky, které prý mezi Moravany šíří Konstantin s Metodějem.

Papež Mikuláš I. povolal oba bratry, aby se osobně přišli do Říma hájit. Cařihrad se v tu dobu ocital ve víru palácových převratů a o dění daleko od hranic byzantského impéria se nikdo nestaral. Jinými slovy podporu z východu nemohli soluňští bratři očekávat. Rozhodli se tedy vyhovět papežské žádosti a vydali se do Říma, kde dorazili v zimě roku 867. Nesli s sebou i církevně nepřekonatelnou zbraň: ostatky svatého Klimenta. Kosti, které Konstantin našel na Krymu, daly našemu poselstvu nadpozemskou váhu a Římané je přivítali s nebývalými poctami. Papež Mikuláš I. se jejich příchodu nedočkal. Zemřel nedlouho předtím a uvítací ceremonie i celkového přijetí se ujal jeho následovník Hadrián II. Úspěch této cesty byl obrovský. Papež posvětil Konstantinovi překlady a vysvětil několik slovanských kněží, kteří přišli s oběma bratry z Moravy. Samotný vrchol pak byl ve schválení slovanského jazyka v bohoslužbě, čímž se řeč Slovanů dostala po hebrejštině, řečtině a latině na 4. místo tohoto privilegia.<sup>11</sup>

Zcela vysílený Konstantin však v Římě onemocněl a pochopil, že jeho pozemské dny se chýlí ke konci. Vstoupil do kláštera, přijal řeholní jméno Cyril a s přáním, aby Morava nezůstala bez vůdce stáda,<sup>12</sup> vydechl naposledy. Bylo mu jen 42 let.

Tím vůdcem se měl stát Metoděj. Navzdory nezpochybnitelnému diplomatickému úspěchu, nebyla Metodějova pozice snadná. Podstata rozhodnutí papeže byla sice ve schválení slovanských bohoslužebných textů i veškerého učení Konstantina a Metoděje, současně ale nařizovala navrácení latinských kněží. Právě tento bod si latiníci vysvětlili po svém a politické vítězství soluňských bratrů pojali jako vítězství své. Metoděj byl při návratu na Moravu dokonce přepaden a zajat. Iniciátorem tohoto skutku byl právě latinský klérus, který se odmítal dělit o církevní sféru vlivu. Pod taktovkou východofranského krále Ludvíka II. Němce byl pak Metoděj souzen, odsouzen na doživotí a uvězněn. Na Moravě mezitím došlo k převratu. Napětí mezi Rastislavem a jeho synovcem Svatoplukem, jenž se již nějakou dobu podílel na vládě, překročilo únosnou mez. Jeden druhého se snažil odstranit. Úspěšnější byl Svatopluk, který knížete Rastislava zajal a vydal do nepřátelských rukou východofranského krále Ludvíka II. Němce.

<sup>10</sup> Tím mám na mysli duchovenstvo při bohoslužbě užívající latinu.

<sup>11</sup> Prakticky však na třetí, protože hebrejšтина se v církevních bohoslužbách nepoužívala.

<sup>12</sup> Dle legendy Život svatého Konstantina.

Roku 874 byl na příkaz papeže Metoděj propuštěn a vrátil se na Moravu. Ani po návratu však neměl na růžích ustláno. Stál sice v čele moravské církve, ale jeho autorita byla latinským klérem zpochybňována. Svatopluk se navíc snažil vojensko-politicky angažovat na západ od Moravy a pro svoji aktivitu potřeboval podporu latiníků. Krom toho Metodějova apelace na Svatopluka, že panovník má být morálním vzorem pro lid, moravského vládce popuzovala.

Je zřejmé, že Svatopluk sympatizoval spíše s Wichingem<sup>13</sup> a Janem z Benátek,<sup>14</sup> kteří se čím dál otevřeněji stavěli proti Metodějovi a zasílali na něj stížnosti papeži do Říma. Roku 880 se nic méně dovršilo Rastislavovo a Svatoplukovo diplomatické úsilí. Papež Jan VIII. potvrdil bulou: *Industriae Tuae (Horlivosti Tvé)* existenci samostatné moravské církve a Metoděje jmenoval prvním arcibiskupem tzv. Panonsko-moravské arcidiecéze. Wiching měl být dle příkazů z Říma ve všem poslušný Metodějovi. Útoky Metodějových soků pak sice neustávaly, ale moravský metropolita si postupně vybudoval síť přátel a žáků, kteří se za něj v kritických chvílích postavili. Slovanské písmo a vzdělanost, tak mohly dostat stabilní základy.

Svůj nadmíru složitý a pestrý život Metoděj dovršil v dubnu roku 885. Za svého nástupce určil Gorazda, který se v zemi těšil velké vážnosti a předpokládá se, že byl z mojmírovské, tedy vládnoucí dynastie. Politické intriky Wichinga a jiných společně s apatickým Svatoplukem zapříčinily, že na úsilí Konstantina a Metoděje nebylo kontinuálně navázáno. Učení soluňských bratrů bylo zpochybňováno a latinský klér psal falzifikující dopisy „z Říma“, označující Metoděje dokonce za heretika.<sup>15</sup> Metodějovi žáci houfně opouštěli Moravu. Tělo prvního moravského metropolity, ze strachu před znesvěcením od jeho nepřátel, pochovali na tajném místě. Moravský stát později ztrácel sféru vlivu a nebyla diplomatická vůle udržet slovanskou bohoslužbu, ani slovanské písemnictví při životě. Západní církev později slovanské církevní texty zavrhl a český přemyslovský stát se této doktríně jednoznačně podřídil.

Metodějovi žáci však dědictví obou bratrů předali dál, hlavně mezi jižní a východní Slovary.<sup>16</sup> Většina slovanských národů se k odkazu soluňských bratrů hlásí a jsou za něj vděční. Konstantin s Metodějem jsou pevným bodem spojujícím Slovary jak mezi sebou, tak i s Evropou. V christianizaci naší země sice sehráli významnou roli, ale jejich hlavní přínos byl v povznesení slovanské kultury a vzdělanosti. My Moravané pak můžeme být právem hrdi, že prvotní impuls k jejich nesmrtelnému dílu vzešel z naší země.

*Bc. Jaroslav Svozil  
člen MS Sever*

### **Použitá literatura:**

- Magnae Moraviae fontes historici, Prameny I, Brno 2008.  
Pitha, P., Svatí Cyril a Metoděj, Olomouc 2010.  
Havlík, L. E., Velká Morava a středoevropští Slované, Praha 1964.  
Hudeček, J., Slovanští apoštolové Cyril a Metoděj, Velehrad 1935.  
Válka, J., Dějiny Moravy I., Brno 1992.

<sup>13</sup> Wiching – původně švábský duchovní, který se postupně dostával do čela latinského kléru na Moravě.

<sup>14</sup> Jan z Benátek – Svatoplukův diplomat, latinský kněz.

<sup>15</sup> Toto obvinění se objevovalo i ve středověku, kdykoli se latinští kněží cítili ve slovanských zemích ohroženi.

<sup>16</sup> Tady je vhodné poznamenat, že Východní církev byla k slovanské liturgii mnohem vstřícnější – díky ní mohli Metodějovi žáci šířit své poselství.

## NÁZOR

### **Kdo straší brnocentrismem, aneb je pragocentrismus normální, nebo může Morava jít jinou cestou?**

Vždy, když se moravskému hnutí začíná dařit, začnou se objevovat „upřímné“ hlasy, varující před nástupem brnocentrismu. Obnovu samosprávy Moravy vidí jako pláštík zakrývající snahu nahradit pragocentrismus tím brněnským, což by ve skutečnosti vedlo k ještě horší situaci než dnes. Bylo by tedy lepší ponechat současný stav. Přeci jsme si již zvykli a je vhodné se nanejvýše snažit jen o drobná vylepšení.

Přes zřejmou účelovost těchto kampaní se vždy najde spousta lidí, která na tuto vějičku skočí. Na moravských diskusních fórech se následně řeší možné varianty uspořádání Moravy a především pak oblíbené téma – budoucí moravské hlavní město. Diskutující v nich snášejí pro své favority více či méně pravdivé a rozumné argumenty. Hrozba „centrismu“ hlavního města se následně řeší mnohdy velmi neotřelými nápady, přičemž jejich reálnost či ekonomičnost jakoby nikoho nezajímala. Hezkou ukázkou je široce diskutovaný koncept: „Umístění jednotlivých ministerstev do všech velkých měst Moravy“. Na první pohled zajímavý nápad. Při jeho domyšlení ale rychle zjistíme, že jestliže budeme rozsazovat ministerstva do větších měst, budou střední města požadovat decentralizaci krajských odborů. Menší města pak nějaký okresní referát, až po poslední samotou, která bude přece chtít taky alespoň jednoho úředníka. Nereálnost této cesty je dosti zřejmá.

Zásadním nedostatkem všech těchto diskusí i navrhovaných řešení je přistoupení na myšlení autorů kampaní, že přerozdělování veškerých prostředků země v jeho centru je správné a jediné možné a že tzv. „hlavní město“ má morální právo spotřebovávat pro sebe mnohem více zdrojů než ostatní města a obce. Při porovnání situace v ČR a jiných evropských státech zjistíme, že míra centralismu a přerozdělování je u nás opravdu mimořádná a odpovídá spíše asijské despocii než vyspělému evropskému státu. Rozdíly jsou v základu dva. Prvním je daňové určení, tedy místo, ke kterému jsou daně směřovány a které o jejich užití rozhoduje. Druhým je postavení „hlavních“ měst jednotlivých států.

Velmi výrazně vynikne anomální systém v ČR při pohledu na praxi Německa nebo Rakouska, se kterými máme společnou státoprávní tradici trvající po tisíc let až do roku 1918. V Německu, hospodářsky nejúspěšnějším poválečném státě Evropy, jsou daňové výnosy zákonem směřovány z cca 30 % na místní úroveň, z 30 % na úroveň zemí a teprve zbývajících cca 40 % je určeno pro stát. Jaký to rozdíl proti ČR, kde stát (tedy pražské centrum) rozhoduje o více než 95 % všech daňových výnosů. Peníze z místní a regionální úrovně jdou tedy téměř všechny do centra, kde se přerozdělí a podle dost nejasných pravidel se následně část vrací zpět na regionální úroveň. Část přímo, část ve formě dotací, o kterých opět rozhoduje „centrum“, tedy úředník ministerstva. Na regionální úrovni se situace opakuje, včetně dotací pro místní úroveň. Není se čemu divit, že se při tom ztrácí obrovské částky. Celý systém je těžkopádný, špatně funkční a ideální pro korupci. Chceme-li zabránit centralismu, je nutno především zabránit centralizaci zdrojů a skončit se zakořeněným nedemokratickým systémem jejich přerozdělování na všech úrovních. O přidělení zdrojů nesmí rozhodovat ani úředník v Praze, ani úředník na kraji či zemi. O zdrojích musí rozhodovat ta úroveň, která má na starosti jejich užití a kde



také vznikají. Přerozdělování může být zachováno jen tam, kde je nutno cíleně pomáhat chudším a potřebnějším. Tím nejenže zamezíme velké části korupce a nehospodárnostem, ale přestane fungovat i obava z rozhodování „někoho cizího o nás“.

Podobně anomální jako centralizace zdrojů je postavení Prahy jako hlavního města ČR a z něho vyplývající nechvalně známý „pragocentrismus“. Již ve vlastní prezentaci Prahy je něco absurdního. Na světě snad neexistuje druhé takové město, které by si svoje postavení dávalo do všech názvů institucí a organizací, které zřizuje. Dokonce i na silničních tabulích označujících vjezd do obce můžeme číst „hlavní město Praha“. V televizi je primátor Prahy titulován jako „Primátor hlavního města Prahy“. A tak se dá pokračovat, přes Dopravní podnik hlavního města Prahy až po Veřejné záchodky hlavního města Prahy. Že se tomu turisté z opravdových metropolí smějí? Pro ně jsme jen ukázka zaostalého „Východu“. A my jsme si zvykli a ani nám to nepřijde. I v některých jiných státech mají problémy s nezdravou dominancí hlavních měst. Je to většinou tam, kde byla tato města budována jako centra světových říší. Příkladem je Paříž či Londýn. Případně bylo území těchto států mnohonásobně větší, než jsou v současnosti. Například u našich sousedů v Maďarsku nebo v Rakousku. Problémy s dominancí těchto měst jsou však zcela jiného charakteru, než je tuhý pragocentrismus typický pro Českou republiku.

Z čeho tedy pramení tato neobvyklá pragocentrická megalomanie? Kde se vzala ta anomální centralizace prakticky všeho do Prahy? Pro pochopení je nutno nahlédnout do historie. Praha byla vždy dominantním centrem Českého království, rozkládajícím se v české kotlině. Toto území mezi Krušnými horami na západě a Vysočinou na východě je ale rozlohou relativně malé a většinou bylo na okraji zájmu evropské politiky. V úvahu je nutno vzít i skutečnost, že České království jako součást Svaté říše římské bylo pouze lenním knížectvím a jako takové mělo omezený přístup k zahraniční politice. Praha tedy byla z pohledu Evropy pouze provinčním městem. To se změnilo za římského císaře a českého krále Karla IV., který učinil z Prahy sídelní město říše, čímž význam i rozvoj Prahy mnohonásobně vzrostl. Tato zářná éra se však již nikdy neopakovala a Praha postupně ztrácela na významu. Již za Jagellonců se stal sídlem českého krále uherský Budín. Za Habsburků se pak centrum státu definitivně přestěhovalo do Vídně. Praha se tak postupně stala vedle opravdových metropolí druhořadým evropským městem, ve kterém sídlily pouze provinční zemské orgány pro Čechy, tak jako například v Brně pro Moravu.

Určitý obrat, i když zpočátku spíše v poloze literární a politické, nastal s příchodem českého národního obrození. Česká národní myšlenka, formulovaná Palackým jako nacionální politický program, stavěla na historickém významu Českého království, jako protikladu k německé Svaté říši. Na tomto základě byly „převyprávěny“ české dějiny a vytvořena legenda slavné a věhlasné Prahy, jako sídla mocného Českého království. Do těchto „nových“ českých dějin a tedy pod „křídla“ věhlasné Prahy byly zahrnuty i všechny vedlejší země Koruny české, které měly ve skutečnosti vlastní dějiny, správní samostatnost i vlastní centra. Vznikem Československa v roce 1918, které bylo naplněním Palackého českého nacionálního programu, dostaly tyto konstrukce oficiální posvěcení. Praha byla nyní prezentována jako „hlava“ republiky, bez které by nový stát nemohl existovat. Dokonce byl pěstován jakýsi oficiální kult Prahy – symbolu mladé republiky. Jestliže v rámci tehdejší ČSR bylo postavení Prahy vůči ostatním městům výjimečné a dominantní, tak v zahraničních metropolích byla Praha považována stále za

druhořadé město. O to více se prosazoval centralismus a snaha o posílení pozice města doma v republice.

Po nástupu komunistů k moci v roce 1948 byl český nacionální centralismus vystřídán daleko tužším modelem sovětského typu. Ten propojoval tuhý komunistický centralismus s tradicí carské Moskvy, sídla despotie a tzv. druhého Říma. Vedení téměř veškerých úřadů, organizací a společností bylo soustředěno do Prahy, včetně rozhodujících kulturních a společenských organizací. Bývalá zemská centra byla direktivně měněna na pouhá provinční střediska. Postupně se utužoval již tak dosti zbytnělý pragocentrismus a stával se samou podstatou života tehdejší ČSSR. V Praze bylo soustředěno vše důležité a bez posvěcení „Prahy“ nešlo udělat sebemenší rozhodnutí.

Krátká epizoda demokratizace konce šedesátých let žádnou změnu nepřinesla. Pouze snaha zklidnit touhy Slováků po větší samostatnosti přinesla podivnou federalizaci, která vytvořila z Bratislavy „hlavné mesto SSR“, malou kopii pragocentrismu pro Slovensko. Že tento krok pro řešení slovenské otázky nic nepřinesl, ukázal počátek devadesátých let a následný vznik samostatného Slovenska.

Velká očekávání po roce 1989 zůstala opět nenaplněna. Komunistická diktatura byla sice odstraněna, ale velmi rychle byla nahrazena vládou současného politického establishmentu. Ten tuhý centralismus a přerozdělování veškerých zdrojů posvětil na základní způsob svého vládnutí, umožňující korupci a „odklánění“ obrovských částek do stranických i soukromých kapes. Proto současným politikům tolik vyhovuje dnešní centralizace úřadů a pravomocí v Praze a z něho plynoucí tuhý pragocentrismus, a to bez ohledu na to, odkud pocházejí. Jakákoliv snaha o decentralizaci je považována za ohrožení tohoto modelu a byly a jsou využívány veškeré prostředky, včetně mediálních kampaní, pro jeho udržení. Velké úsilí je přitom věnováno vytváření zdání „normálnosti“ tohoto stavu.

Na rozdíl od Čech, kde Praha byla vždy dominantním centrem, se Morava vyvíjela podstatně odlišně. Po zániku starých velkomoravských center se stala největším moravským městem a jeho nezpochybnitelnou metropolí Olomouc, kde bylo obnoveno i biskupství. Změnu přinesla až druhá polovina 13. století. Přemyslovští vládcí si začali budovat nové sídlo v Brně – hrad Špilberk, jako výhodné místo pro plánovanou mocenskou expanzi na jih. Tímto krokem byl na Moravě vytvořen základ dualismu dvou metropolí, kdy v Brně sídlila vládnoucí markrabata a v Olomouci duchovní správce Moravy – biskup. Tento stav potvrdil i Karel IV. Z pozice římského císaře nařídil vytvoření dvou řad Moravských zemských desek i střídavá jednání zemských sněmů a soudů v Olomouci a v Brně. Přestože byly formálně v první třetině 17. století zemské stavovské i státní úřady sjednoceny v Brně, dualismus stále pokračoval. V Brně sídlila stavovská a státní správa země, ovšem v rámci rakouského centralismu stále více omezována. V Olomouci sídlil moravský metropolita se svými církevními úřady a institucemi. Rozhodnutí přineslo až 19. století, kdy se Brno, které dokázalo využít nástupu průmyslové revoluce, bouřlivě rozvíjelo. Na počátku 20. století bylo Brno již několikanásobně větší než Olomouc a o metropoli Moravy nebylo pochyb. Brno se tak stalo jediným hlavním městem nově vytvořené Země Moravskoslezské v meziválečné době. Pravomoci zemských úřadů v něm umístěných, však byly omezeny výlučným postavením Prahy a oficiálně prosazovaným pragocentrismem.

Zásadní změnu přinesl nástup totality. Zrušením zemského zřízení přišla Morava o možnost mít svoji metropoli a hlavní město. Historické moravské metropole Brno a Olomouc byly označeny za maloburžoazní sídla a jejich rozvoj měl být utlumen ve prospěch socialistických velkoměst v čele s Ostravou. Ta, díky mohutnému rozvoji těžební a hutní výroby, byla již od počátku dvacátého století, druhým největším městem na Moravě a v českém Slezsku. Po zániku komunistické moci se moravská města začala opět rozvíjet bez přímých direktiv centra, ale stále s omezením tuhého pragocentrismu. Olomouc se z degradace na okresní město vrátila na pozici stotisícového centra regionu a významného vysokoškolského města. Ostrava prošla nelehkou transformací ukončením těžby uhlí a omezením hutnictví. Postupně ztratila část obyvatel, jejichž počet klesl pod tři sta tisíc. Ostrava ale obhájila svoji regionální pozici a stala se jednoznačnou správní a kulturní metropolí horního Poodří. Brno, přes nutnou transformaci průmyslu a úbytek obyvatelstva v prvním porevolučním desetiletí, dokázalo využít své geograficky výhodné polohy, tradiční vysoké míry vzdělanosti a otevřenosti zahraničním impulzům. V současnosti je tak vedle Prahy prakticky jediným rostoucím velkoměstem v ČR. Po pádu totality se pozitivně vyvíjela i spolupráce velkých moravských měst. Tradičně dobré vztahy Zlína a Brna potvrdilo již ustavení a další rozvoj Univerzity Tomáše Bati, realizované za účinné podpory brněnských vysokoškolských pedagogů. Věda se stala pojítkem i pro Ostravu a Brno. Například miliardový Projekt IT4 Innovations, hrazený z prostředků EU, jehož cílem je vybudovat celostátní centrum excelentního výzkumu v oblasti informačních technologií, je společným dílem univerzit z Ostravy, Opavy a VUT Brno. Doposud poněkud stranou této spolupráce moravských měst zůstává Olomouc. Je jistě jen otázkou času, kde i zde zvítězí myšlenka spolupráce, jako nejvýhodnější cesty pro budoucnost.

Jestliže se v historii na Moravě nikdy neprojeví sklony k umělé centralizaci a docházelo pouze k přirozenému soupeření měst, není důvod centralismus zavádět v budoucnu a tím spíše se ho bát. Při obnově Moravy nesmí jít jen o obnovení historické země. Především nesmí být zachován současný centralistický systém přerozdělování zdrojů. Při přijetí systému podobného například německému, budou daňové výnosy zákonem směřovány přímo k uživatelům a míra přerozdělování bude minimalizována. Nevznikne tak moloch centra, přes které jdou veškeré zdroje. Podobně oddělení statní správy a samosprávy na všech úrovních, umožní ponechání státních úřadů druhého stupně v třech až čtyřech přirozených regionálních centrech Moravy a tedy blíže k občanům. Vrcholný samosprávný orgán Moravy může být následně velmi malý a jeho umístění nebude mít na život obyvatel Moravy významnější vliv. V úvahu je třeba vzít i možnost vzniku dvou makroregionálních celků. Historické Moravy s upravenou severní a západní hranicí a horního Poodří, jak by odpovídalo geografické i současné sídelní struktuře území.

Budoucí Morava ve skutečnosti nepotřebuje žádné hlavní město podobné „hlavnímu městu Praze“. Postačí jí stanovit sídelní město vrcholných samosprávných orgánů a o tuto poctu ať jednotlivá města soutěží, bez nároku na jakékoliv zvýhodnění pro vítěze. To, společně s odstraněním přerozdělování daní, nám zaručí, že při obnově Moravy se nemusíme bát centralismu ani z Brna, ani z jiného města.

*Ing. Jaroslav Krábek  
předseda MNO*

## **Kdy bude napravena poslední velká komunistická křivda?**

*Otevřený dopis občanům ČR a jejich politickým reprezentacím:*

Po roce 1989 sice nedošlo k rychlé morální očiště naší společnosti, ovšem mnoho zlého z předchozích desetiletí se napravit podařilo. Nemáme tu politické vězně či sovětské okupanty, máme svobodné volby, tržní hospodářství, jsme členem EU i NATO, svobodně diskutujeme i cestujeme, nakonec se vyrovnáme s církvemi.

Co jsme si však po soudruzích ponechali, je ostudná pozice Čech, Moravy a Slezska uvnitř České republiky. Politická reprezentace přistoupila k problematice postavení jednotlivých ZEMÍ v rámci českého STÁTU šalamounsky: na jednu stranu parlament přijal usnesení o protiprávnosti zrušení zemí České a Moravskoslezské a Ústava ČR hovoří o občanech České republiky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, na stranu druhou však drahé smluvně-opoziční kraje nerespektují zemské hranice, a navazují tak na devastující přístup stalinistické KSČ. Pro srovnání si zkuste představit reakce Angličanů a Skotů, kdyby se někdo ve Spojeném království pokusil ustavit správní celek „Highland“, jehož část by ležela ve Skotsku a druhá v Anglii.

Připomeňme, že nacionalistický koncept 19. století sám sebe zavrhl v hrůzách světových válek a holocaustu, ač se jej někteří politici nezdráhají populisticky oprašovat. V návaznosti na něj se však žáci z moravských dědin v dějepisu povinně učí o detailech z minulosti Prahy a jejího okolí, avšak o dějinách vlastní země se (kromě existence Velké Moravy) nedozvědí téměř nic. Nikdo se již nepozastavuje nad pikantní informací České televize o „závodu konaném v Čechách, v Novém Městě na Moravě“, ale co je vážnější, lidé často ani netuší, v jaké zemi žijí, nemají k ní (ani ke svému bližšímu okolí) pozitivní vztah, utápí se v abstraktních „blbých náladách“ a krizích. Je evidentní, že si český stát neví hlavně s Moravou a Moravany rady, a proto se o tématu cudně mlčí, popř. jsou moravští zemští patrioti stigmatizováni jako „separatisté“ (totéž platí o Slezsku). Tradiční patriotismus PRO obecné blaho země vymizel, a tak jsme si jako společnost zadělali na to, že budeme čelit vlně tupého negativního českého nacionalismu PROTI někomu, proti menšinám.

Evropská země Morava si svou kulturu a autonomii dokázala hájit po více než tisíciletí až do poloviny 20. století, kdy ji o ni připravil komunistický režim – ač v té době již byla nacistickou bestii oloupena o židovské a romské a v důsledku i německé Moravany. Myslím si, že skutečně samosprávné země by dokázaly např. daleko lépe spravovat evropské finance a navíc by byl provoz tří historických zemí (plus hlavního města Prahy) oproti čtrnácti krajům levnější. Obnovení tradičních zemských obcí a samospráv v Čechách, na Moravě a ve Slezsku tak pokládám za prvořadý politický a kulturní cíl nejen vzhledem ke znění Ústavy ČR, ale i kvůli návratu k našim kořenům, jejichž ignorování vnitřně oslabuje jak český stát, tak jeho pozici v rámci Evropské unie. Češi, Moravané i Slezané si respekt jistě zaslouží.

*Mgr. Ondřej Hýsek  
statutární zástupce Gymnázia INTEGRA BRNO*